

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ НАСЕЛЕННЯ

ВИКЛАДАЧ

Дума Олександр Олегович

Вища освіта – спеціальність «правознавство»

Науковий ступень - кандидат юридичних наук (спеціальність 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення)

Досвід роботи – 6 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;
- співавтор підручників та великої української юридичної енциклопедії;
- співавтор наукової публікації, що індексується в наукометричній базі Scopus;
- учасник міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Телефон

0954571978

електронна пошта

lek759@btu.kharkov.ua

дистанційна
підтримка

Moodle, Google
meet

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	вивчення теоретичних основ соціального захисту і законодавства у цій сфері, набуття студентами практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини, а також формування обізнаності з основних питань правового забезпечення соціального захисту окремих категорій населення.
Формат	лекції, практичні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота
Деталізація результатів навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - теоретичні основи соціального захисту населення; - основні положення Конституції України, ключові нормативно-правові акти у сфері правового регулювання соціального захисту окремих категорій громадян; - державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального захисту населення; - порядок призначення соціальних допомог та надання соціальних послуг певним категоріям населення; вміти: - самостійно аналізувати норми чинного законодавства у сфері соціального захисту населення; - застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання та нормативно-правові акти у сфері соціального захисту окремих категорій громадян;
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	Вільне обрання

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Програмні компетентності	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. СК14. Здатність до консультування з правових питань,	Програмні результати навчання	ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРН20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН22. Готувати проекти необхідних актів застосування

права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Змістові модулі та теми	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
		лек	лаб	Пр.	Срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціального захисту населення					
Тема 1. Сутність та функції соціального захисту	10	2	-	2	6
Тема 2. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії	10	-	-	2	8
Тема 3. Соціальні ризики як підстава надання соціального захисту	10	2	-	2	6

Разом за ЗМ 1	30	4	-	6	20
Змістовий модуль 2. Правове регулювання соціального захисту різних груп населення					
Тема 4. Правове забезпечення соціального захисту сімей з дітьми	14	2	-	4	8
Тема 5. Правове забезпечення соціального захисту дітей та молоді	12	2	-	2	8
Тема 6. Правове забезпечення соціального захисту інвалідів	12	2	-	2	8
Тема 7. Правове забезпечення соціального захисту ветеранів війни і праці	12	2	-	2	8
Тема 8. Правове забезпечення соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	10	-	-	2	8
Разом за ЗМ 2	60	8	-	12	40
Усього годин	90	12	-	18	60

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III. Офіційний вісник України. 2000. № 44. Ст. 1876.
3. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15 липня 1999 року №966-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 38. Ст. 348.
4. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 18. Ст.73.
5. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 16. Ст. 200.
6. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 21. Ст. 252.
7. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16 грудня 1993 року № 721-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 4. Ст. 18.
8. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 45. Ст. 425.
9. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21 листопада 1992 року № 2811-XII (в редакції Закону України від 22 березня 2001 року). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 20. Ст. 102.
10. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 1 червня 2000 року № 1768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 35. Ст. 290.
11. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 1. Ст. 2.
12. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 22. Ст. 981.
13. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України від 18 травня 2004 року № 1727-IV. *Офіційний вісник*

1. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України. 2-ге вид. Київ: Знання, 2008. 663 с.
2. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: навч. посіб. К.: Знання, 2005. с.615.
3. Велика українська юридична енциклопедія: Право соціального забезпечення / редкол.: М. І. Іншин, О. М. Ярошенко та ін. Київ ; «Вид-во Людмила», 2020. 912 с.
4. Москаленко О. В. Основні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах ринкової економіки: монографія. Х.: Юрайт, 2012.
5. Пенсійне забезпечення: підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А. М. Слюсар та ін.; за ред. О. М. Ярошенка. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2017. 308 с.
6. Право соціального забезпечення: підруч. / за заг. ред. О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 376 с.
7. Право соціального забезпечення України: підруч. / Пилипенко П. Д. та ін.; за ред. П. Д. Пилипенка; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ: Ін Юре, 2014. 476 с.
8. Право соціального забезпечення в Україні: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, С.М. Синчук та ін. / за ред. П.Д. Пилипенко. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Ін Юре, 2010. 504 с.
9. Право соціального забезпечення України: навч. посібник (з урахуванням новел пенсійної реформи) / за ред. П.Д. Пилипенка. 3-тє вид., змін. і доповн. К.: Істина, 2012. 232 с.
10. Право соціального забезпечення в Україні : підруч. / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко та ін. ; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенка. 2-ге вид. переробл. і доповн. Х. : ФІНН, 2012. 640 с.
11. Сирота І.М. Право соціального забезпечення в Україні: підруч. Вид. восьме. Х.: «Одіссей», 2010. 408 с.
12. Шашків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина: навч. посібник. Чернігів: ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.
13. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення : навч. посіб. Т. 2 / К. В. Дубич. - Львів : Магнолія 2016, 2021. 428 с.
14. Білик О. І. Механізми регулювання та інструменти оцінювання соціальних ризиків :монографія / О.І. Білик ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Растр-7, 2020. 394 с.
15. Бурлака О. С. Соціальний захист сім'ї, дитинства, материнства та батьківства в Україні :теоретико-правові проблеми : монографія /О.С. Бурлака. Харків : В справі, 2016. 447 с.
16. Ялдин, І. В. Соціальний захист та пенсійне забезпечення в Україні :навчальний посібник. Харків : Мераш Publisher : О.А. Мірошніченко, 2019. 174 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.